

V litevských veřejných knihovnách jsou autisté vítáni [1]

Autor:

- [NORKUTĚ, Agnė](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 3/4](#) [3]

Rubrika:

- [Ze zahraničních knihovnických spolků](#) [4]

Klíčová slova:

- [Litva](#) [5], [osoby se specifickými potřebami](#) [6], [role knihoven](#) [7]

Redakční poznámka: Článek je překladem článku [Lithuanian public libraries welcome people with autism](#) [8] zveřejněného na webu Krajské veřejné knihovny Gabrielė Petkevičaitė-Bitė v Panevėžys (Panevėžys County Gabrielė Petkevičaitė-Bitė Public Library). Text poskytlo Sdružení litevských krajských veřejných knihoven (Lithuanian County Public Libraries Association) a [Sdružení litevských městských veřejných knihoven](#) [9] (Lithuanian Municipal Public Libraries Association). Překlad připravila Michaela Kožíšková z [Krajské knihovny Karlovy Vary](#) [10], která je partnerskou knihovnou veřejné knihovny v Panevėžys. Popisovaný projekt je společnou iniciativou litevských veřejných knihoven.

Veřejné knihovny jsou veřejné instituce a měly by být dostupné komukoli. Ve skutečnosti to však neplatí vždy. Rodiče, kteří mají děti s poruchou autistického spektra, se často vyhýbají veřejným místům, protože ve většině případů nejsou tato místa pro jejich děti vhodná. Ale veřejné knihovny v Litvě, včetně Krajské veřejné knihovny Gabrielė Petkevičaitė-Bitė v Panevėžys, říkají, že knihovna je pro každého, a představují jedinečný projekt realizovaný v celé zemi.

Vytváření bezpečného prostředí pro všechny jednotlivce

Od listopadu jsou dveře Krajské veřejné knihovny Gabrielė Petkevičaitė-Bitė v Panevėžys a dalších litevských veřejných knihoven zdobeny barevným logem Knihovna pro každého. To je známkou toho, že knihovna se pro všechny jednotlivce – navzdory jejich odlišnostem a rozmanitosti – stává ještě otevřenějším a přátelštějším místem.

Řada jedinců s poruchou autistického spektra snáze zpracovává informace pomocí vizuálních podnětů. Použití přizpůsobeného textu a obrázků je klíčem k seznámení se s neznámým prostředím a situacemi.

Od roku 2020 mají litevské veřejné knihovny sociální příběhy a plakáty, které pomáhají návštěvníkům s poruchou autistického spektra připravit se na návštěvu knihovny. Sociální příběhy, které návštěvníci najdou na webových stránkách knihovny, jim umožňují seznámit se s knihovními prostory, pravidly a zaměstnanci.

Pro pomoc při zvládnutí úzkosti, uklidnění a relaxaci byla pro každou z veřejných knihoven připravena speciální sada nástrojů. Skládá se ze sensorických stanů, hmatových, zvukových a vizuálních pomůcek. Kromě toho byla organizována školení zaměstnanců knihovny o tom, jak se chovat k

autistickým dětem v knihovně a jak jim pomáhat.

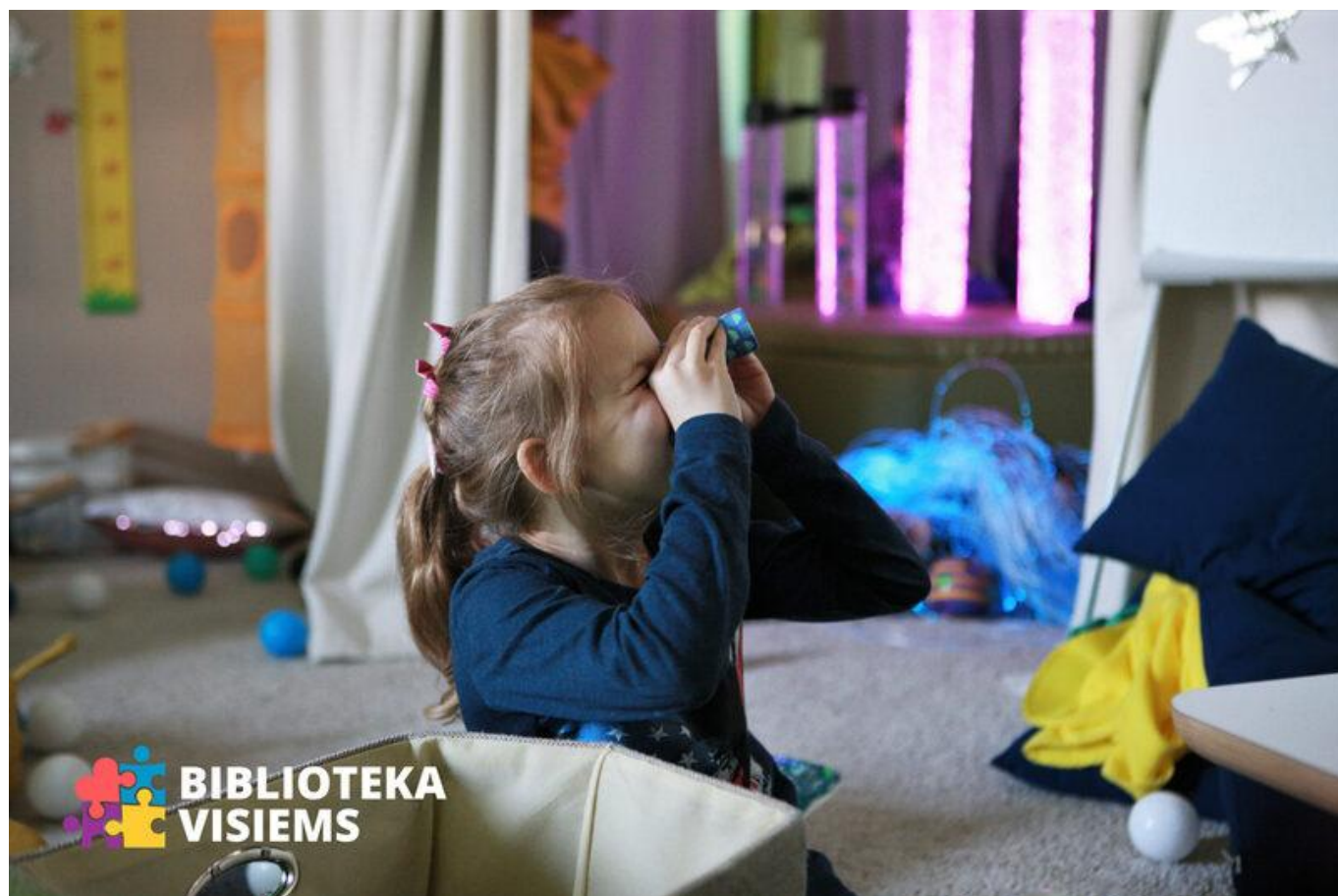
Příklad pro všechny veřejné instituce

V Litvě – podobně jako ve zbytku světa – počet případů autismu roste. Spektrum autismu je velmi široké, nejčastějšími problémovými oblastmi jsou sociální interakce, smyslová citlivost, jazyková a mimojazyková komunikace. Výzkum přesto naznačuje, že jedinci s poruchou autistického spektra považují knihovnu za skvělé místo pro odpočinek, vzdělávání a kvalitní trávení času. V nedávném průzkumu asi 90 procent rodin s autistickými dětmi uvedlo, že by knihovny navštěvovaly častěji, kdyby byly lépe přizpůsobeny jejich potřebám.

Skutečnost, že se litevské knihovny stávají přátelštějšími pro tuto komunitu, je velkým krokem vpřed a dává naději, že ostatní veřejné instituce budou následovat tento krásný příklad.

[11] - [11]

[12]

Knihovny by měly být skutečně pro všechny (zdroj: [web veřejné knihovny v Panevėžys](#) [13], získáno 2021-01-10)

Projekt Implementace sítě knihoven přátelských k lidem s poruchami autistického spektra a jinými jazykovými a komunikačními poruchami a poruchami chování (Implementation of a network of libraries friendly to people with autism spectrum and other language, communication and behavioral disorders) byl financován Ministerstvem kultury Litevské republiky.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/v-litevskych-verejnych-knihovnach-jsou-autiste>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/v-litevskych-verejnych-knihovnach-jsou-autiste>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/norkute-agne>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranicnich-knihovnickych-spolku>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/litva>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/osoby-se-specificickymi-potrebami>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/role-knihoven>
- [8] <https://www.pavb.lt/en/2020/12/lithuanian-public-libraries-welcome-people-with-autism/>
- [9] <http://www.lsvba.lt/en/>
- [10] <https://www.knihovnakv.cz/>
- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/806/norkute1.png>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/806/norkute2.jpg>

[13] <https://www.pavb.lt/en/2020/12/lithuanian-public-libraries-welcome-people-with-autism>